

KLAGANDE

██████████ ██████████

Ombud: Johan Törvik
Humana Assistans AB

MOTPART

Myndighetsnämnden lärande och omsorg i Vårgårda kommun

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Jönköpings dom den 10 november 2016 i mål nr 2152-16, se bilaga A

SAKEN

Personkretstillhörighet enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten upphäver underinstansernas avgöranden och visar målet åter till Myndighetsnämnden lärande och omsorg i Vårgårda kommun för erforderlig handläggning.

YRKANDEN M.M.

██████████ yrkar att kammarrätten, med ändring av förvaltningsrättens dom och Myndighetsnämnden lärande och omsorg i Vårgårda kommuns (nämnden) beslut, beviljar henne personlig assistans i ansökt omfattning. Hon anför bl.a. följande. Det har gått över fem år sedan hon skottskadades. Hon har inte förbättrats. Varaktighetskriteriet i 1 § 3 LSS innebär inte krav på att funktionsnedsättningen ska vara bestående eller att rehabiliteringsåtgärder ska vara uttömda. Av överläkaren ██████████ utlåtande framgår att den fysiska funktionsnedsättningen är varaktig samt att möjligheterna till förbättring inom de närmaste åren är mycket dåliga. Det är vidare oklart vilka rehabiliteringsåtgärder som kan komma ifråga och på vilket sätt sådana skulle kunna återställa funktionsförmågan.

Nämnden motsätter sig bifall till överklagandet och anför bl.a. följande. ██████████ har den 12 augusti 2016 inkommit med ny ansökan om personlig assistans. I anledning av denna ansökan kontaktades överläkaren ██████████ som i telefonsamtal den 26 september 2016 uppgav följande. Det finns goda fysiska förutsättningar för att ██████████ på sikt skulle kunna vara relativt självständig i sin vardag. Rehabteamet har rekommenderat ██████████ att träna mer för att kunna uppnå högre grad av självständighet. Dock hindras möjligheten till fysiska förbättringar på grund av hennes psykiska besvär. Det saknas en vilja/motivation till förbättring. Mot bakgrund av denna muntliga komplettering bedöms ██████████ bild av ██████████ hjälpbehov vara oförändrad.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

En förutsättning för att kunna beviljas personlig assistans enligt LSS är att personen ifråga tillhör personkretsen i 1 § LSS. För ██████████ del är det personkretsen i 1 § 3 LSS som är aktuell.

Nämnden har bedömt att [REDACTED] funktionshinder inte är varaktiga och på denna grund avslagit hennes ansökan. Nämnden har i sin bedömning inte tagit ställning till om de övriga rekvisiten för att tillhöra personkretsen i 1 § 3 LSS är uppfyllda. Mot bakgrund av nämndens prövning är frågan i målet endast om [REDACTED] funktionshinder är varaktiga.

[REDACTED] är till följd av ryggmärgsskada förlamad i nedre kroppshalvan. Hon har kronisk smärta och psykiska besvär av PTSD-typ. Av utredningen framgår att Rehabteamet vid möte den 4 mars 2016 i och för sig ansett att [REDACTED] genom träning och behandling har kapacitet att klara betydligt mer i vardagen. Av anteckningar från samma möte framgår dock att hon bl.a. på grund av smärta fick avbryta rehabiliteringen. Det framgår inte att [REDACTED] tillstånd förbättrats.

Överläkaren [REDACTED] har i utlåtande den 16 mars 2016 bedömt att [REDACTED] sannolikt under lång tid är i behov av rehabiliteringsåtgärder för att uppnå sin fulla potential och att det är svårt att uppskatta hur lång tid detta kan tänkas ta. Samma överläkare anger i kompletterande utlåtande den 12 juli 2016 att patientens rörelsehinder, det vill säga förlamning i nedre delen av kroppen, felställningar, kontrakturer och sensibilitetsnedsättning är bestående samt att smärtan är kronisk. I samma kompletterande utlåtande anges vidare att de psykiska besvären möjligen i viss mån är behandlingsbara men att det är oklart hur stor effekt som kan förväntas samt att förutsättningarna för att aktivitetsbegränsningarna signifikant ska minska inom de närmaste åren bedöms som mycket dåliga.

Enligt kammarrättens mening framgår av utredningen att [REDACTED] funktionshinder inte är av tillfällig eller övergående natur. Det som [REDACTED] muntligen uppgett till nämnden medför inte någon annan bedömning. [REDACTED] funktionshinder får därmed anses varaktiga i den mening som avses i 1 § 3 LSS. Målet ska således visas åter till nämnden för prövning av [REDACTED] ansökan och i första hand om övriga

förutsättningar för att [REDACTED] ska tillhöra personkretsen i 1 § 3 LSS är uppfyllda.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Kammarrättsråden Bodil Stelzer (ordförande) och Jan Källman samt tf. kammarrättsassessorn Finn Hultin (referent) har deltagit i avgörandet.

Föredragande: David Film

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I JÖNKÖPING****DOM**
2016-11-10
Meddelad i JönköpingMål nr
2152-16**KLAGANDE**[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]Ombud: Johan Törvik
Humana Assistans AB
Box 184
701 43 Örebro**MOTPART**Myndighetsnämnd Lärande och Omsorg i Vårgårda kommun
447 80 Vårgårda**ÖVERKLAGAT BESLUT**

Myndighetsnämndens Lärande och Omsorg beslut 2016-04-11

SAKEN

Personlig assistans enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

ÖVERKLAGAT BESLUT OCH YRKANDEN M.M.

Myndighetsnämnd Lärande och Omsorg i Vårgårda kommun (nämnden) beslutade den 11 april 2016 att avslå [REDACTED] ansökan om personlig assistans med motiveringen att [REDACTED] inte tillhör den personkretsen som anges i 1 § LSS. Som skäl för beslutet angavs i huvudsak följande.

[REDACTED] bedömdes inte ha rätt till personlig assistans eftersom det är för tidigt att bedöma om hennes funktionsnedsättning kommer att vara bestående och varaktig. Hennes stöd och hjälpbehov kan tillgodoses genom insatser enligt socialtjänstlagen, anpassat efter hennes behov.

Dok.Id 210268

Postadress Box 2201 550 02 Jönköping	Besöksadress Hamngatan 15	Telefon 036-15 66 00 E-post: forvaltningsrattenijonkoping@dom.se www.forvaltningsrattenijonkoping.domstol.se	Telefax 036-15 66 55	Expeditionstid måndag–fredag 08:00-16:00
---	-------------------------------------	---	--------------------------------	---

██████████ yrkar att hon ska beviljas sökt insats och anför bl.a. följande. Under inbördeskriget i Syrien 2012 blev hon skottskadad i ryggen. För att hon ska kunna integreras ytterligare i samhället behöver hon personlig assistans. Nämnden avslog hennes ansöka på grund av att rehabteamet inte kunde bedöma om hennes funktionsnedsättning är varaktig. Bedömningen att hon inte har en varaktig funktionsnedsättning har gjorts utifrån en socialrättslig bedömning och inte av medicinsk personal. Av förarbeten och praxis menar hon att det inte alls är viktigt huruvida en funktionsnedsättning är bestående utan endast att den inte är av övergående natur. Enligt ett läkarintyg framgår det att hon har en funktionsnedsättning som är av varaktig karaktär. Genom rehabilitering kan effekterna av hennes ryggmärgsskada och förlamning minskas till viss del. Själva skadan kommer inte kunna minskas. Hon har fortfarande ett behov av rehabilitering men det är oklart om rehabiliteringen kommer leda till en förbättrad funktionsförmåga. Om det råder ovisshet om en funktionsnedsättnings varaktighet och det även saknas förbättringsmöjligheter ska funktionsnedsättningen enligt praxis anses vara varaktig. I hennes fall är inte funktionsnedsättningen oviss eftersom senare bedömningen som gjorts antyder om en mer negativ bedömningen av hennes möjligheter till rehabilitering. Till stöd för sin talan hänvisar hon till kammarrättsfall.

Nämnden vidhåller sitt beslut.

SKÅLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Gällande regler m.m.

I 1 § LSS anges följande. Denna lag innehåller bestämmelser om insatser för särskilt stöd och särskild service åt personer

1. med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd,

2. med betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom, eller
3. med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service.

I 7 § LSS anges bl.a. följande. Personer som anges i 1 § har rätt till insatser i form av särskilt stöd och särskild service enligt 9 § 1–9, om de behöver sådan hjälp i sin livsföring och om deras behov inte tillgodoses på annat sätt.

I 9 a § LSS anges att med personlig assistans avses ett personligt utformat stöd som ges av ett begränsat antal personer åt den som på grund av stora och varaktiga funktionshinder behöver hjälp med sin personliga hygien, måltider, att klä av och på sig, att kommunicera med andra eller annan hjälp som förutsätter ingående kunskap om den funktionshindrade.

Personer som på grund av funktionshinder möter svårigheter i sin livsföring men som inte hör till personkretsen enligt LSS har rätt att få sina behov prövade enligt annan lagstiftning, bl.a. socialtjänstlagen (2001:453).

I rättsfallet HFD 2012 ref. 8 ansågs en person inte tillhöra personkretsen i 1 § 3 p. LSS eftersom hennes funktionshinder inte ansågs så stora och förorsaka sådana betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service som förutsattes i bestämmelsen. Hon behövde hjälp vid nedre hygien, påklädning av nedre delen av kroppen och byte av stomipåse och stomiplatta. Vidare behövde hon hjälp med bl.a. pedikyr, inköp av dagligvaror, matlagning och städning.

Förvaltningsrättens bedömning

Frågan i målet är om [REDACTED] tillhör personkretsen i 1 § 3 p LSS. För att en persons funktionshinder och hjälpbehov ska anses vara av det kvalificerade slag som krävs för att han eller hon ska höra till personkretsen enligt 1 § 3 p LSS krävs att alla angivna rekvisit enligt paragrafen är uppfyllda. Frågan är om [REDACTED] funktionshinder anses varaktigt.

Av utredningen i målet framgår att [REDACTED] har en skottskada som bl.a. orsakat en ryggmärgsskada. Hon är i början av sin rehabiliteringsprocess och det anses för tidigt att säga att hennes funktionsnedsättning är bestående. Med rätt träning och behandling bedöms hon, utifrån hennes skadenivå, kunna klara betydligt mer i sin vardag. Hon bedöms klara av de dagliga sysslorna och sin personliga omvårdnad mer självständigt, även om det tar tid och kraft. [REDACTED] har ingivit ett läkarintyg som inte klart anger att hon har en varaktig funktionsnedsättning. Intyget anger att hon har en rehabiliteringsförmåga som delvis stämmer med nämndens utredning. [REDACTED] besvär beror till viss del på psykiska faktorer, vilka bedöms kunna minskas genom adekvat behandling. Innan sådan behandling har genomförts kan slutlig ställning till personkretstillhörighet inte tas. Det är därför ännu inte visat att [REDACTED] har ett sådant varaktigt fysiskt eller psykiskt funktionshinder som berättigar henne till insatser enligt LSS. Hon är därför inte berättigad till insatser enligt LSS. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1D)

Bo Johansson

Rådmannen Bo Johansson har avgjort målet. Förvaltningsrättsnotarien Nils Mattjus har varit föredragande.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nå för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.